



AUTODELEN

JAARRAPPORT

IN VLAANDEREN IN 2023



VOORWOORD

Ook in 2023 bleef het aantal autodelers en deelauto's in Vlaanderen stijgen. Vooral het aantal deelwagens kreeg een boost: vandaag kan je al in 75% van de Vlaamse gemeenten gebruikmaken van een deelauto. Toch was er ook minder goed nieuws voor de autodeler.

Autodelen blijft ook in 2023 bezig aan een stevige opmars: **zowel het aantal autodelers als het aantal deelwagens stijgt**. Met **225 gemeenten** waar er minstens één deelwagen is, lijkt het een kwestie van tijd voor elke Vlaming een deelwagen in de eigen gemeente heeft.

Dit succes is te danken aan twee factoren. Ten eerste zijn er in Vlaanderen maar liefst **13 autodeelaanbieders**. In Wallonië en Brussel zijn er respectievelijk slechts 3 en 6 aanbieders. Bovendien zijn de Vlaamse aanbieders ook vrij **complementair**: sommige aanbieders zijn enkel actief in steden, anderen in minder verstedelijkte gebieden. Bepaalde aanbieders hebben een exclusief elektrische vloot; sommigen zijn coöperaties. Die complementariteit zorgt ervoor dat de aanbieders **samen een brede doelgroep** kunnen bedienen.

Een tweede succesfactor is het beleid: **zowel het lokale als het Vlaamse niveau nemen maatregelen om autodelen te faciliteren als volwaardig alternatief voor de privéwagen**. Vlaanderen mikt met het **Lokaal Energie- en Klimaatpact** tegen 2030 op minstens twee deelwagens per 1.000 inwoners, en er komt ook een aanbod aan deelauto's en deelfietsen aan heel wat **lokale Hoppinpunten** verspreid over Vlaanderen. Ook lokale overheden zijn mee in het verhaal: al meer dan 60 gemeenten legden hun ambitieuze lokale doelstellingen vast in een **lange termijn actieplan voor autodelen**.

Grote concurrentie zorgt voor beperkte data uit 2023

In tegenstelling tot voorgaande jaren tonen we in dit rapport alleen de stand van zaken van roundtrip en particulier autodelen in Vlaanderen. Dat komt omdat we **onvoldoende data kregen van de free floating autodeelaanbieders in Vlaanderen, en onvoldoende data vanuit**

Brussel en Wallonië. Dit heeft te maken met de **stijgende concurrentie** tussen de autodeelsystemen waardoor de aanbieders geen zakelijk gevoelige data willen delen. **Autodelen.net betreurt deze evolutie en roept alle aanbieders op om blijvend data te delen** zodat we de omvang en impact van autodelen als volwaardig alternatief voor de privéwagen jaarlijks duidelijk kunnen maken aan het beleid en de eindgebruiker.

De grote concurrentie uit zich o.a. door het wegtrekken van free floating aanbieders uit Gent, Mechelen, Leuven en Lier. Naast die concurrentiestrijd zien we ook een **consolidatie van de markt**: na een periode van testen en verkennen, plooiën de aanbieders zich terug op de markten waar ze een economisch leefbaar business model kunnen bereiken. Dat het niet simpel is voor free floating aanbieders kan volgens mij verklaard worden door 2 zaken: enerzijds is er een **bepaalde bevolkingsdensiteit** nodig om deze systemen rendabel te maken en anderzijds werken ze **aanbodgestuurd**. Ze plaatsen een groot aantal wagens in een stad zonder zeker te zijn dat er voldoende vraag is. In Brussel, bijvoorbeeld, staan er op piekmomenten meer dan 2.500 free floating deelwagens.

Wegtrekken uit een stad = oplossing zoeken voor bestaande klanten

Het wegtrekken van autodeelaanbieders uit bepaalde steden of het helemaal verdwijnen van een aanbieder hoeft geen ramp te zijn. Ik wil hierbij de acties van **Partago** bejubelen. Ondanks het feit dat ze hun activiteiten moesten stopzetten, slaagden ze er toch in om het **grootste deel van de klanten en deelwagens onder te brengen bij andere aanbieders**. Op die manier kunnen de gebruikers blijven autodelen. Eigenlijk zouden alle lokale overheden als deel van een **erkenningskader** moeten eisen van aanbieders dat wanneer ze er wegtrekken, ze een oplossing zoeken voor hun bestaande klanten. Zo garanderen we dat autodelers blijven kiezen voor duurzame mobiliteit.

Veel leesplezier!

Jeffrey Matthijs
Directeur Autodelen.net



SAMEN- VATTING

EEN DERDE MEER DEELAUTO'S OP ÉÉN JAAR TIJD

Het aantal deelauto's is het voorbije jaar sterk gegroeid.

Eind 2023 telde Vlaanderen 4.159 deelauto's; liefst 31,5% meer dan het jaar daarvoor. Ook de geografische spreiding is verbeterd: vandaag vind je deelauto's in driekwart van de Vlaamse steden en gemeenten.

— Vlaanderen telt meer dan 38.000 actieve gebruikers van roundtrip en particulier autodelen

In 2023 waren er in Vlaanderen maar liefst **38.347 actieve gebruikers van roundtrip en particulier autodelen**, wat neerkomt op een **groei van 10,7% ten opzichte van het voorgaande jaar**. Deze gebruikers legden minstens één rit af met de meer

dan 2.960 beschikbare deelauto's tussen 1 december 2022 en 1 december 2023. 88% van deze actieve autodelers maakt gebruik van deelauto's aangeboden door autodeelbedrijven, terwijl 12% de voorkeur geeft aan particuliere deelauto's.

**De groei in roundtrip
autodelen was aanzienlijk:
13,6% meer actieve
gebruikers dan
een jaar eerder.**

— Groei van de actieve gebruikers

De **groei in roundtrip autodelen** was aanzienlijk. Eind 2023 waren er **13,6% meer actieve gebruikers t.o.v. een jaar eerder**, wat een sterke opleving betekent na de beperkte groei in 2022 (+0,8%). Bij particulier autodelen zien we de tegenovergestelde tendens: na een groei van 14,5% in 2022 zien we in 2023 een afname van 6,3%. De verschillende vormen van autodelen evolueren dus niet aan hetzelfde tempo. Maar als we over de jaren heen kijken, is het aantal actieve autodelers duidelijk in stijgende lijn, zowel bij roundtrip als bij particulier autodelen.

— Sterke groei van aantal roundtrip en particuliere deelauto's in Vlaanderen

Eind 2023 telde Vlaanderen in totaal **2.960 roundtrip en particuliere deelauto's**, waarvan 63% wordt aangeboden door autodeelbedrijven en 37% door particulieren. Deze cijfers markeren een groei van **14% ten opzichte van het voorgaande jaar**, en bijna een verdubbeling in zes jaar tijd.

— Elektrificatie van de deelauto's

Een opvallende ontwikkeling is de stijging van het **aantal elektrische deelauto's in Vlaanderen**. Het aantal elektrische roundtrip en particuliere deelauto's is bijna verdrievoudigd in vijf jaar, van 219 in 2019 naar 647 in 2023. Autodelen blijft ook een **pioniersrol** vervullen in de elektrificatie van het wagenpark.

— Stijgend aantal ritten met roundtrip deelauto's

Tussen december 2022 en december 2023 werden meer dan **589.000 ritten met roundtrip deelauto's** genoteerd in Vlaanderen. Dat zijn er **16% meer dan vorig jaar**. De gemiddelde ritduur bedroeg 7 uur en 14 minuten, met een gemiddelde afstand van 63 kilometer. Deze cijfers geven inzicht in het actieve gebruik en de mobiliteit van de Vlaamse roundtrip autodelers. Voor particulier autodelen zijn hier geen sluitende cijfers voor.

— In driekwart van de Vlaamse gemeenten kan je autodelen

Om de doelstellingen van het Vlaamse Lokaal Energie- en KlimaatPact te meten, werden in december 2023 in Vlaanderen 4.159 deelauto's geteld, wat overeenkomt met 0,61 deelauto's per 1.000 inwoners. **Het aantal gemeenten met minstens één deelauto steeg naar 225 (75%). Deze cijfers tonen de groeiende acceptatie van autodelen op lokaal niveau.**

INHOUD

Voorwoord	2
Samenvatting	3
Inhoudstafel	5
Wat is autodelen en welke vormen bestaan er?	6
Aanbieders met eigen vloot van deelwagens	6
Delen van privéwagens	7
Methodologie	8
Vooraf: alleen Vlaamse cijfers, alleen roundtrip en particulier autodelen	8
Aanpak dataverzameling autodelen in Vlaanderen	9
Autodelen in 2023: stand van zaken roundtrip en particulier autodelen in Vlaanderen	10
Aantal roundtrip en particuliere autodelers en deelauto's	11
Aantal ritten, duur en afstand roundtrip autodelen	13
Aantal deelauto's per gemeente	14
Overzicht kerncijfers	16
Verklarende woordenlijst	17
Bijlagen	18
Overzicht autodeelaanbieders in België sinds start	18
Colofon	19

WAT IS AUTO- DELEN

& WELKE VORMEN BESTAAN ER?

Bij autodelen maken meerdere gezinnen en/of rechtspersonen om beurt gebruik van één (of meer) wagen(s). Ze gebruiken de wagen alleen als ze die nodig hebben. Is de wagen vrij? Dan kan een ander gezin of rechtspersoon hem gebruiken.

Autodelen biedt grote milieu-, sociale en economische voordelen. Het vermindert het aantal auto's, de CO₂-uitstoot, de parkeerdruk en de individuele kost voor het gebruik¹ van een wagen en leidt tot een duurzame modal shift. Autodelen is een duurzaam en flexibel alternatief voor het bezit van een privéwage.

Anno 2023 zijn er in België 16 autodeelaanbieders actief. Historisch gezien worden er twee grote onderverdelingen gemaakt: autodeelaanbieders met een eigen vloot en autodeelaanbieders die het delen van particuliere voertuigen faciliteren. Deze twee hoofdcategorieën kunnen we beide opnieuw in twee groepen verdelen.

AANBIEDERS MET EIGEN VLOOT VAN DEELWAGENS

Deze aanbieders stellen een wagenpark ter beschikking aan hun klanten. Het wagenpark verschilt per aanbieder en kan uit verschillende modellen bestaan. De gebruiker betaalt aan de organisatie voor het gebruik van een wagen, per kilometer en/of per tijd en/of per verbruik. Soms is er daarnaast ook een eenmalige instapkost en/of abonnementskost. Afhankelijk van de plaats waar je een deelwagen vindt en terugbrengt, zijn er twee verschillende systemen.

— Roundtrip autodelen

Bij roundtrip autodelen plaatst de autodeler de deelwagen na gebruik terug op dezelfde locatie of in dezelfde zone (buurt of wijk). Systemen die met vaste standplaatsen werken, worden 'station based' genoemd en systemen die werken met een bepaalde zone waarbinnen de wagen teruggeplaatst moet worden, zijn 'home-zone based'.

— Free floating autodelen

Bij free floating autodelen kan de gebruiker de deelwagen op een andere plaats achterlaten (in sommige gevallen zelfs in een andere stad). Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen systemen die met vaste locaties werken ('pool stations') en systemen die met een bepaalde zone werken waarbinnen de wagen gelijk waar mag geparkeerd worden ('operational area'). De gebruiker heeft een smartphone nodig om de deelauto te vinden.

¹ Bereken je eigen financieel voordeel t.o.v. autobezit en/of autodeelformules onderling op www.savewithcarsharing.be.

DELEN VAN PRIVÉWAGENS

– Roundtrip particulier kostendelend autodelen

Bij deze vorm van autodelen worden privéwagens door verschillende huishoudens of organisaties gebruikt in een centraal (één grote, open groep) of decentraal systeem (verschillende, kleine gesloten groepen). De wagen wordt na gebruik steeds terug gebracht naar de buurt waarin de eigenaar woont (roundtrip) en is eigendom van een lid van de autodeelgroep of kan in mede-eigendom aangekocht zijn door meerdere leden van de groep.

Een tweede belangrijk kenmerk is het kostendelend principe. De eigenaar van de wagen maakt geen winst, maar krijgt de reële kostprijs van de wagen vergoed per gedeelde kilometer. Ten derde is er bij dit type autodelen een grote mate van zelforganisatie en sociale interactie, met eigen afspraken en regels. Dit betekent echter niet dat er geen sprake kan zijn van een doorgedreven professionalisering op vlak van centrale dienstverlening door bv. een groep individuen of een vzw.

– Particulier autoverhuur

Daarnaast bestaan er ook online verhuurplatformen waar gebruikers een privéwagen kunnen huren. Dat noemen we peer-to-peer (P2P) autodelen of particulier autoverhuur, en werkt op dezelfde manier als Airbnb. Eigenaars registreren hun auto op het platform; gebruikers huren een auto op het platform tegen een door de eigenaar bepaalde vergoeding (kilometerprijs en/of uurprijs). De brandstof is niet inbegrepen binnen deze vergoeding:

als gebruiker moet je na gebruik de wagen opnieuw vol tanken, waardoor je op voorhand niet exact weet hoeveel je rit zal kosten.

Bij elk gebruik sluit je als huurder een contract af met de eigenaar van de wagen. Daarom spreken we hier van autoverhuur in plaats van autodelen. Bij autodelen hoef je alleen bij je lidmaatschap een contract af te sluiten: daarna heb je toegang tot alle auto's. De data over particulier autoverhuur zijn niet opgenomen in dit rapport, dat zich focust op autodelen.



METHODO- LOGIE

VOORAF: ALLEEN VLAAMSE CIJFERS, ALLEEN ROUNDTRIP EN PARTICULIER AUTODELEN

Dit jaarrapport beperkt zich tot de operationele data van roundtrip en particulier autodelen in Vlaanderen. In tegenstelling tot voorgaande jaren ontving Autodelen.net **geen data van de free floating autodeelaanbieders en geen data vanuit Brussel en Wallonië**. Dit heeft te maken met de stijgende concurrentie tussen de free floating autodeelsystemen onderling en de stijgende concurrentie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waardoor de betreffende aanbieders geen, volgens hen zakelijk gevoelige, data willen/kunnen delen. **Autodelen.net be- treurt deze evolutie en roept alle aanbieders**

op om blijvend data te delen zodat de omvang en impact van autodelen als volwaardig en structureel alternatief voor de privéwage jaarlijks duidelijk zichtbaar kan gemaakt worden aan het beleid en de eindgebruiker.

Alle indicatoren die in dit rapport worden gepresenteerd, houden dus louter rekening met roundtrip en particulier kostendelend autodelen. **Het reële aantal actieve autodelers, deelauto's en ritten met deelauto's ligt dus een stuk hoger dan hieronder beschreven.**

Dit rapport gaat over de actieve autodelers: geregistreerde gebruikers die het laatste jaar minstens één rit hebben gedaan met een deelwagen.

AANPAK DATAVERZAMELING AUTODELEN IN VLAANDEREN

De data voor dit rapport werden in december 2023 opgevraagd bij de autodeelorganisaties die actief zijn in Vlaanderen¹. De cijfers hebben betrekking op de periode van 1 december 2022 tot 1 december 2023. De analyse van de data gebeurt telkens op geaggregeerd niveau, zijnde per vorm van autodelen. Er wordt in dit rapport dus niet verwezen naar data van individuele aanbieders.

De gebruikte data in dit rapport hebben betrekking op roundtrip autodeelaanbieders met eigen vloot en particulier kostendelend autodelen in Vlaanderen. **Particulier autoverhuur** (ofwel P2P autodelen, zie ‘Wat is autodelen en welke vormen bestaan er?’) is net zoals in het rapport van 2022 niet opgenomen in deze editie.

Informatie over **ritten** wordt enkel weergegeven voor roundtrip autodelen. Voor particulier kostendelend autodelen is het moeilijk om sluitende cijfers weer te geven over het aantal ritten en over de karakteristieken van die ritten. Daar zijn een aantal redenen voor.

Ten eerste rekenen noch Cozywheels noch Dégage een kost aan voor de tijdsduur van een reservatie. Dat zorgt ervoor dat onder één reservatie meerdere trips of ritten kunnen vallen aangezien voor de tussenpauze niet betaald hoeft te worden. Dat is bij de andere vormen van autodelen wel het geval.

Ten tweede zijn leden van Cozywheels niet verplicht om het interne online platform te ge-

bruiken bij het registreren van ritten, waardoor Cozywheels niet over volledige cijfers beschikt wat betreft het aantal ritten dat wordt gereden met de particulier gedeelde auto's.

Tot slot geeft ook Dégage te kennen dat de informatie die zij ter beschikking hebben over het aantal ritten en de karakteristieken ervan niet volledig is. Leden zijn immers niet verplicht om elke afzonderlijke trip met een deelauto te registreren, zolang die binnen een lopende reservatie valt.

Wat betreft het aantal (actieve) autodelers kan niet worden uitgesloten dat personen die van meerdere autodeelsystemen gebruik maken ook **meerdere keren opgenomen** worden **in de cijfers**. Zonder schending van de GDPR-wetgeving valt dit helaas niet te vermijden.

We opteren ervoor om in dit rapport enkel melding te maken van **actieve autodelers** en niet langer aandacht te besteden aan **geregistreerde gebruikers**. Die laatste zijn klant of lid bij een autodeelorganisatie, al dan niet door het betalen van een instapkost en/of een periodieke abonnementsbijdrage. Het lidmaatschap geeft de gebruiker toegang tot de gedeelde wagens van de autodeelorganisatie. Actieve autodelers daarentegen zijn geregistreerde gebruikers die het laatste jaar minstens één rit hebben afgelegd met een deelwagen.

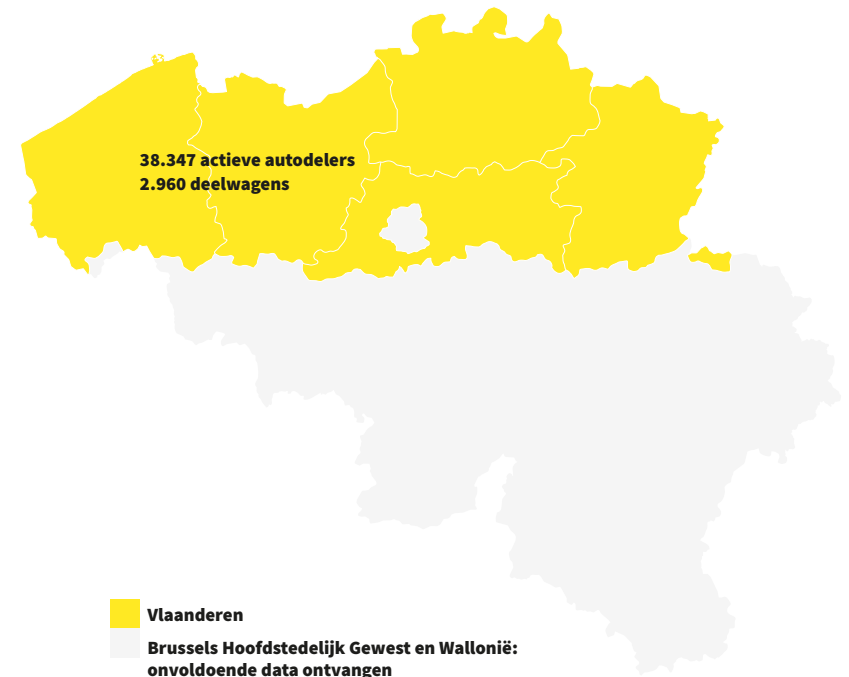
¹ We ontvingen data van volgende autodeelaanbieders en willen hen daarvoor uitdrukkelijk bedanken. BattMobility, cambio Vlaanderen, Claus2you, CoopStroom, Cozywheels, Dégage, Klimaan, ShareMobility en Stapp.in.

AUTODELEN

IN 2023

STAND
VAN ZAKEN
ROUNDRIP EN
PARTICULIER
AUTODELEN
IN VLAANDEREN

Hoeveel autodelers en deelwagens telt Vlaanderen in 2023? Hoeveel ritten doen autodelers gemiddeld met een deelwagen, en welke afstanden leggen ze af? Hoe verschillen die cijfers per vorm van autodelen (zie 'Wat is autodelen?')? En welke evolutie zien we als we de cijfers van de voorbije jaren meenemen? Al deze data vind je in dit hoofdstuk.



Aantal actieve autodelers en deelwagens in Vlaanderen (roundtrip en particulier autodelen)

Roundtrip autodelen

kent de grootste

stijging: in 2023

zijn er 13,6%

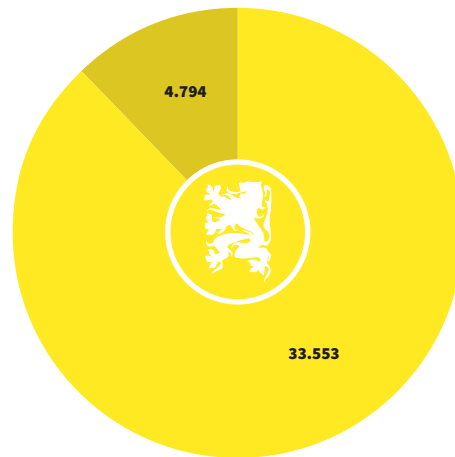
actieve gebruikers

bijgekomen.

AANTAL ROUNDTRIP EN PARTICULIERE AUTODELERS EN AANTAL DEELAUTO'S

— Vlaanderen telt meer dan 38.000 actieve gebruikers van roundtrip en particulier autodelen

In 2023 waren er in Vlaanderen **38.347¹ gebruikers van roundtrip en particulier autodelen**. Dat betekent dat meer dan 38.000 Vlamingen minstens één rit aflegden met deze deelauto's tussen 1 december 2022 en 1 december 2023. 0,8% van de Vlaamse rijbewijshouders is dus actieve gebruiker van deze vormen van autodelen². Bijna negen op de tien van deze actieve autodelers maakt gebruik van deelauto's die aangeboden worden door **roundtrip autodeelbedrijven** (88%). De overige 12% doet beroep op **particuliere deelauto's**.



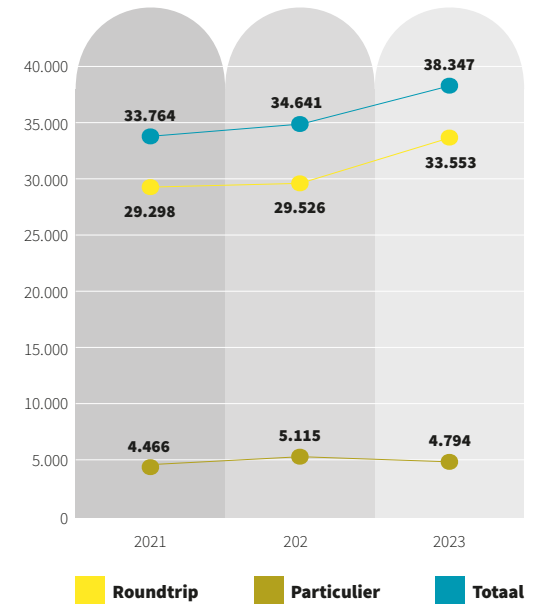
■ Roundtrip ■ Particulier

Aantal actieve autodelers in Vlaanderen per vorm van autodelen (roundtrip en particulier autodelen)

— Sterke groei voor roundtip autodelen

De eerste keer dat Autodelen.net over volledige cijfers beschikte over het aantal actieve roundtrip autodelers in Vlaanderen was in 2021. Toen bedroeg het aantal actieve autodelers dat gebruikmaakt van roundtrip en particulier kostendelend autodelen iets meer dan 33.700. Een jaar later waren dat er 34.641 en eind 2023 steeg dit aantal tot 38.347. Tussen 2021 en 2023 kwamen er **13,6% extra actieve autodelers** bij.

Roundtrip autodelen kent de grootste stijging. Na de tegenvallende groei in 2022 (toen kwamen er maar 0,8% actieve autodelers bij) zijn er in 2023 13,6% extra actieve gebruikers bijgekomen. Bij **particulier autodelen** noteerden we in 2022 een groei van 14,5%, maar in 2023 is het aantal actieve gebruikers afgenomen met 6,3%. Uiteraard is het belangrijk om deze cijfers te nuanceren en de grotere evolutie te zien. Als we over de jaren heen kijken, is de stijgende trend nog altijd duidelijk. Het aantal actieve particuliere autodelers steeg tussen 2021 en 2023 met 7% en het aantal geregistreerde particuliere autodelers is de voorbije 10 jaar meer dan drie keer groter geworden.



Historisch overzicht aantal actieve autodelers in Vlaanderen (roundtrip en particulier autodelen)

¹ Zoals toegelicht in de Methodologie ontvingen we geen cijfers van de free floating autodeelorganisaties, waardoor dit cijfer dus een onderschatting is van het reële aantal actieve autodelers in Vlaanderen.

² Berekeningswijze: OVG 5.5; 83,38% van de Vlaamse 18-plussers bezit een rijbewijs // Statistiek Vlaanderen: er zijn in 2022 5.460.252 18-plussers in Vlaanderen. In 2023 hadden dus ongeveer 4.552.758 Vlamingen een rijbewijs.

**Op zes jaar tijd is het
aantal roundtrip en
particuliere deelauto's
bijna verdubbeld, van
1.598 naar 2.960.**

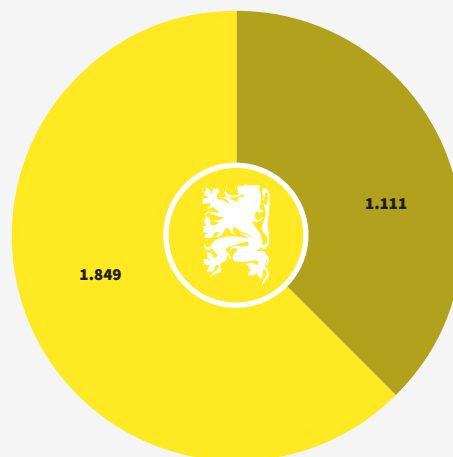
Gemiddeld wordt elke roundtrip of particuliere deelauto door 13 verschillende actieve autodelers gebruikt (zie tabel hieronder). De verhoudingen op het vlak van gemiddeld aantal actieve gebruikers per deelwagen verschillen echter sterk. Een roundtrip deelauto wordt door 18 verschillende actieve klanten gebruikt terwijl bij particulier autodelen die verhouding op 4 actieve gebruikers per deelwagen ligt.

	Algemeen	Roundtrip autodelen	Particulier autodelen
Vlaanderen	13	18	4

Gemiddeld aantal actieve gebruikers per deelwagen, per vorm van autodelen (roundtrip en particulier autodelen)

— Vlaanderen telt 2.960 roundtrip of particuliere deelauto's

Het aantal roundtrip en particulier kostedelende deelauto's in Vlaanderen klom eind 2023 net niet boven de kaap van 3.000 auto's. Meer dan zes op de tien deelauto's zijn van roundtrip aanbieders (1.849 of 63%). Er zijn daarnaast 1.111 particulier gedeelde auto's in Vlaanderen (37%).

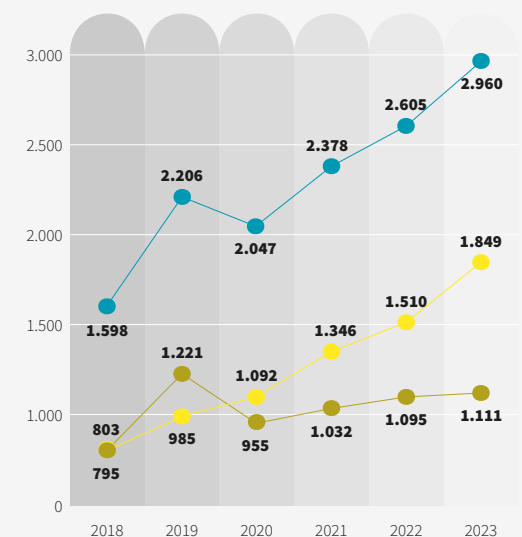


■ Roundtrip ■ Particulier

Aantal deelauto's in Vlaanderen per vorm van autodelen (roundtrip en particulier autodelen)

In 2023 nam **het aantal roundtrip en particuliere deelauto's in Vlaanderen met 14% toe** in vergelijking met een jaar eerder (+355 auto's). In zes jaar tijd is binnen deze segmenten het aantal deelauto's bijna verdubbeld, van 1.598 naar 2.960.

Er zijn grote contrasten zichtbaar in de evolutie van het aantal deelauto's tussen de verschillende autodeelsegmenten. De vloot roundtrip deelwagens nam in 2023 met 23% toe t.o.v. een jaar eerder (+339 wagens) en met 130% t.o.v. 2018 (+1.046 wagens). De particuliere autodeelvloot zag het totaal aantal deelwagens met 1,5% toenemen in 2023 t.o.v. een jaar eerder. Dit is het laagste groeicijfer in drie jaar. We zien echter dat achter dit geaggregeerd cijfer een variatie tussen de verschillende particuliere kostedelende autodeelorganisaties schuilgaat. Het is afwachten hoe de groei binnen dit segment van de autodeelmarkt de komende jaren evolueert.



■ Roundtrip ■ Particulier ■ Totaal

Historisch overzicht aantal deelwagens in Vlaanderen (roundtrip en particulier autodelen)

— Er waren nog nooit zoveel elektrische deelauto's in Vlaanderen als in 2023

In Vlaanderen zijn eind 2023 **22% van alle roundtrip en particuliere deelauto's volledig elektrisch aangedreven**. Meer dan negen op de tien elektrische deelauto's behoort tot de vloot van de autodeelbedrijvens. De overige 9% is eigendom van particulieren die een elektrische wagen delen met anderen.

In **vijf jaar tijd is het aantal elektrische deelauto's bijna verdriedubbeld, van 219 in 2019 naar 647 in 2023**. De jaarlijkse groei nam in diezelfde periode echter gestaag af, van bijna 60% bijkomende elektrische deelauto's in 2020 naar 11% extra in 2023.

Als we kijken naar het aandeel elektrische deelauto's op de totale gedeelde vloot, stellen we een lichte daling vast. Tussen 2022 en 2023 daalde het aandeel elektrische deelauto's van 22,4% naar 21,9%.

Hoe dat komt? Het absolute aantal elektrische deelwagens is dan wel gestegen het voorbije jaar, maar de totale gedeelde vloot is nog veel sterker gegroeid. Daarom is het aandeel licht gedaald.

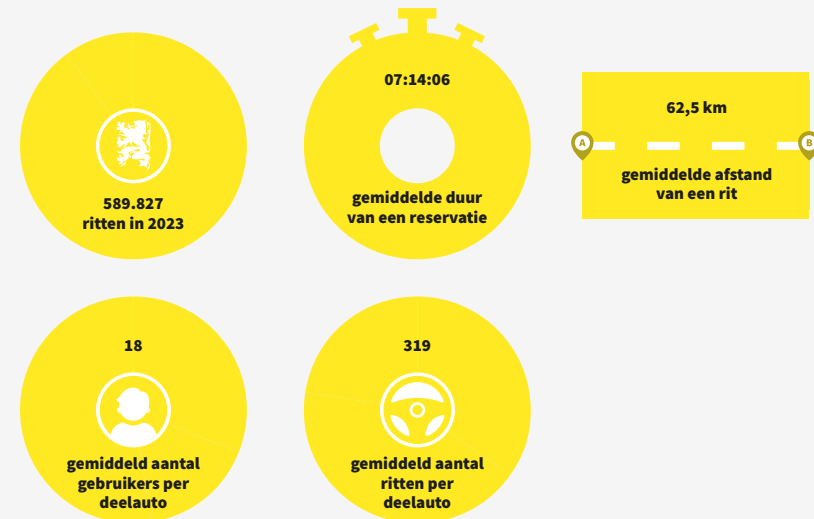
Desalniettemin blijft het aandeel elektrische voertuigen in de gedeelde vloot nog steeds vele malen hoger dan die in de private vloot. In 2022 was amper 1,9% van de personenwagens volle-

dig elektrisch aangedreven¹. **Autodelen heeft dus nog steeds een sterke pioniersrol wat betreft elektrificatie.**

Hoe verklaren we de vertraagde groei van het aantal elektrische deelauto's? Ten eerste werd de forse groei in 2020 en 2021 voor een groot stuk bepaald door de toenmalige Vlaamse zero-emissiepremie en de uitrol van verschillende lokale klimaatprojecten waarbij de focus vaak op elektrische deelwagens lag. Het (tijdelijk) terugschroeven van de zero-emissiepremie zorgde voor een vertraging in de groei van het aantal elektrische deelwagens. Daarnaast werden de effecten van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne op enerzijds de lange levertijden en anderzijds de verhoging van de elektriciteitsprijzen pas in de jaren daarna voelbaar. Tegelijk blijft de **business case voor elektrisch autodelen nog steeds lastiger** dan voor het delen van conventionele auto's. Elektrische deelauto's zijn op geregelde tijdstippen onbeschikbaar voor gebruik om te kunnen laden, waardoor het rendement kleiner is dan bij conventionele deelauto's. De forse verhoging van de laadtarieven gooide ook roet in de business case van de aanbieders met elektrische deelauto's. **De nieuwe Vlaamse premie voor elektrische auto's kan mogelijks een nieuwe impuls geven, maar het is afwachten in hoeverre er voldoende budget zal zijn voor elektrische deelauto's.**

AANTAL RITTEN, DUUR EN AFSTAND ROUNDTRIP AUTODELEN

In Vlaanderen werden tussen 1 december 2022 en 1 december 2023 meer dan **589.000 ritten** met een roundtrip deelwagen genoteerd. Dat zijn **16% meer ritten in vergelijking met 2022**. Aangezien we van de free floating aanbieders geen data ontvingen en het voor particuliere deelwagens moeilijk is om sluitende cijfers weer te geven over het aantal ritten en over de karakteristieken van die ritten (zie Methodologie), **beperken we ons in dit hoofdstuk tot informatie over roundtrip autodelen in Vlaanderen.**



Aantal ritten, gemiddelde duur en afstand van ritten en gemiddeld aantal ritten per actieve autodeler en per deelwagen; in Vlaanderen voor roundtrip autodelen

¹ <https://www.vlaanderen.be/milieuvriendelijke-voertuigen/cijfers-en-statistieken>

Een roundtrip deelauto wordt gemiddeld 27% van de tijd gebruikt. Dat is een stuk hoger dan de gemiddelde Belgische privé-auto, die 2% van de tijd gebruikt wordt.

De **gemiddelde reservatie met een roundtrip deelauto duurde in 2023 ongeveer 7u14min.** Tijdens een trip wordt **gemiddeld 63 kilometer** afgelegd. Aangezien het gemiddelde gevoelig is voor uitschieters en deelwagens ook gebruikt worden voor langere ritten, geven we ook de medianen mee. Het gewogen gemiddelde van de medianen van de afgelegde kilometers per rit van de verschillende aanbieders bedraagt 37 kilometer. De mediaan ritduur bedraagt 3u49min. Ten opzichte van 2022 is de gemiddelde afstand van een reservatie met 4 kilometer toegenomen, maar is de gemiddelde duur met een half uur verminderd. De mediaan afstand en de mediaan duur zijn daarentegen respectievelijk met 6 kilometer en met 10 minuten toegenomen.

Een roundtrip deelauto in Vlaanderen liet in 2023 **gemiddeld 319 ritten** optekenen. Dat is iets minder dan één rit per dag per deelauto. In 2022 waren dat er 337. Een actieve autodeler legde in 2023 gemiddeld 18 ritten af. Dat is er één meer dan in 2022.

Wanneer we een inschatting maken van het **gebruik per dag** blijkt dat een roundtrip deelauto in Vlaanderen gemiddeld 390 minuten per dag gebruikt wordt. Dit komt neer op **27% van de tijd**. Het gebruik van een roundtrip deelwagen ligt daarmee een heel stuk **hoger dan het gemiddeld privaat autogebruik van de Belg**. Dat bedraagt immers gemiddeld 34,5 minuten voor de eerste auto in het gezin, of **2% van de tijd**¹.

¹ https://mobilite-mobiliteit.brussels/sites/default/files/katernen_mobiliteit_3_.pdf

² <https://www.lokaalklimaatpact.be/>

AANTAL DEELAUTO'S PER GEMEENTE: ROUNDTRIP, PARTICULIER EN FREE FLOATING

Tegen 2030 wil Vlaanderen dat er in elke gemeente twee deelwagens per 1.000 inwoners zijn. Om de voortgang van die doelstelling te meten, verzamelt Autodelen.net twee keer per jaar cijfers over het aantal deelwagens per gemeente. Zo monitoren we voor het Agentschap Binnenlands Bestuur de voortgang van de LEKP-ambities². Uit de cijfers van december 2023 trekken we een aantal conclusies, die we hier graag delen.

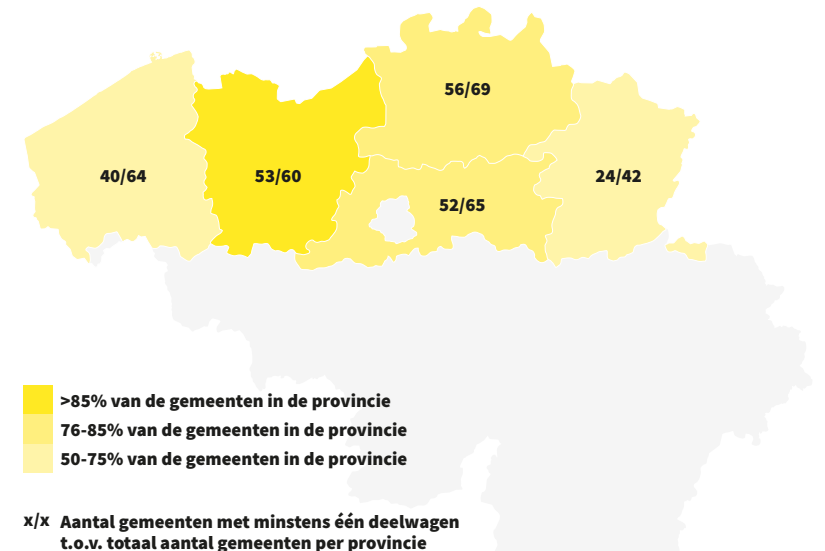
In tegenstelling tot de eerste hoofdstukken van dit rapport, beschikken we hier over de cijfers van de verschillende vormen van autodelen, zoals bepaald in de LEKP-doelstelling: **roundtrip, particulier én free floating autodelen**. De meest recente cijfers van het aantal deelwagens per gemeente vind je op het [Lokaal Klimaatpactportaal](#) van de Vlaamse Overheid.

— Op een jaar tijd één derde meer deelwagens

In oktober 2022 waren er in Vlaanderen **3.162 deelwagens**. Dat komt overeen met 0,47 deelwagens per 1.000 inwoners, wat nog ruimschoots onder de doelstelling ligt van 2 deelwagens per 1.000 inwoners tegen 2030. Op dat moment was er **in 177 gemeenten (59%) minstens één deelauto beschikbaar**.

In juni 2023 steeg het aantal deelwagens tot 4.026, of 0,59 deelwagens per 1.000 inwoners. In december 2023 waren er 4.159 deelauto's in Vlaanderen, of 0,61 per 1.000 inwoners. Dit betekent een **stijging** van 3% t.o.v. juni 2022 en **32% t.o.v. oktober 2022**.

	Oktober 2022	Juni 2023	December 2023
Totaal aantal deelwagens in Vlaanderen	3.162	4.026	4.159
Aantal deelwagens in Vlaanderen per 1.000 inwoners	0,47	0,59	0,61



Aantal gemeenten dat minstens over een deelwagen beschikt per provincie in Vlaanderen (roundtrip, particulier en free floating deelwagens)

Op ruim een jaar tijd zijn 48 nieuwe gemeenten gestart met autodelen: ruim een zesde van alle Vlaamse gemeenten.

— Deelauto's in drie op vier Vlaamse gemeenten

Tegelijk nam ook het aantal Vlaamse gemeenten toe waar een autodeelaanbod is. In december 2023 waren er **deelwagens in 225 Vlaamse gemeenten**. Dat komt neer op **75% van alle gemeenten**. Een half jaar eerder was dat in 194 of 65% van de Vlaamse gemeenten. In oktober 2022 was er in 177 gemeenten minstens één deelauto aanwezig (59%). **In ruim een jaar zijn 48 nieuwe gemeenten gestart met autodelen: ruim een zesde van alle Vlaamse gemeenten zette het voorbije jaar de eerste stappen op het vlak van autodelen.**

	Oktober 2022	Juni 2023	December 2023
Aantal Vlaamse gemeenten met minstens 1 deelwagen	177 (59%)	194 (65%)	225 (75%)
Aantal Vlaamse gemeenten met minstens 1 elektrische deelwagen	/	129 (43%)	146 (49%)

In het licht van de doelstelling om het wagenpark versneld te elektrificeren, loopt autodelen ver voorop. Dat bleek al uit het eerste hoofdstuk van dit rapport. De cijfers per gemeente tonen daarenboven ook aan dat steeds meer lokale overheden een aanbod van volledig elektrische deelauto's ter beschikking hebben. In december 2023 was er in bijna de helft van alle Vlaamse steden en gemeenten een elektrische deelwagen te vinden.

— Free floating autodelen zorgt voor aanzienlijke maar zeer lokale versterking van het aanbod

Om de vergelijking mogelijk te maken met het eerste hoofdstuk van dit rapport; waarvoor enkel data van roundtrip en particulier kostendelend autodelen beschikbaar was; hebben we hieronder de vergelijking gemaakt tussen het aantal deelwagens per gemeente, met of zonder free floating autodelen.

Wat blijkt? **Free floating autodelen stuwt het aantal deelauto's in Vlaanderen duidelijk mee de hoogte in**. In het scenario waar de free floating deelwagens niet worden meegeteld, zakt het aantal deelwagens per 1.000 inwoners van 0,61 naar 0,43. Tegelijk blijkt ook dat **free floating niet voor een grotere geografische spreiding van het autodeelaanbod zorgt**. Met of zonder free floating, het aantal steden en gemeenten met minstens één deelauto blijft op 225.

We kunnen stellen dat **free floating autodelen zorgt voor een denser en gevarieerder aanbod in een handvol grote steden, waar reeds ander aanbod van autodelen aanwezig was**. Daarnaast stellen we vast dat free floating autodelen er niet voor zorgt dat het aantal gemeenten met een autodeelaanbod toeneemt. Free floating deelauto's blijven dus een **zaak van de allergrootste steden**, al krijgen ze het daar ook steeds lastiger, getuige het recente vertrek van aanbieders uit Gent, Brussel, Leuven en Mechelen.

	Inclusief free floating autodelen	Exclusief free floating autodelen
Aantal deelwagens in Vlaanderen (dec. 2023)	4.159	2.960
Aantal deelwagens in Vlaanderen per 1.000 inwoners (dec. 2023)	0,61	0,44
Aantal Vlaamse gemeenten met minstens 1 deelwagen (dec. 2023)	225 (75%)	225 (75%)

OVERZICHT KERNCIJFERS

		AUTODELERS	DEELWAGENS				RITTEN			RITDUUR		AFSTAND RIT	
		Aantal actieve autodelers	Aantal deelwagens	Aantal elektrische deelwagens	Gemiddeld aantal actieve gebruikers per deelwagen	Gemiddeld aantal ritten per deelwagen	Aantal ritten	Gemiddeld aantal ritten per auto per dag	Gemiddeld aantal ritten per actieve autodeler	Gemiddelde ritduur	Mediaan ritduur	Gemiddelde afstand rit (km)	Mediaan afstand rit (km)
Vlaanderen	TOTAAL	38.347	2.960	647	13	/	/	/	/	/	/	/	/
	Particulier kostendelend autodelen	4.794	1.111	60	4	/	/	/	/	/	/	/	/
	Roundtrip autodelen	33.553	1.849	587	18	319	589.827	0,87	18	7:14:06	3:48:35	62,5	36,8



VERKLARENDE WOORDEN- LIJST

– Autodelen:

het beurtelings en systematisch gebruik van een wagen door verschillende natuurlijke of rechtspersonen op verschillende momenten.

– Autodeelorganisatie:

een rechtspersoon die aan haar leden met het oog op beurtelings en systematisch gebruik hiervan, voertuigen ter beschikking stelt en/of het delen van wagens faciliteert.

– Geregistreeerde gebruiker/autodeler:

een persoon die klant of lid is bij een autodeelorganisatie, al dan niet door het betalen van een instapkost en/of een periodieke abonnementsbijdrage. Het lidmaatschap geeft de gebruiker toegang tot de gedeelde wagens van de autodeelorganisatie.

– Actieve gebruiker/autodeler:

een geregistreeerde gebruiker die het laatste jaar minstens één rit heeft afgelegd met een deelwagen.

– Ritduur:

de totale tijd waarbinnen de gebruiker exclusief toegang heeft tot de deelwagen, onafhankelijk van hoelang er effectief met de wagen is gereden. In die zin zouden we hier ook over de **reservatieduur** kunnen spreken. Een typische rit met een roundtrip of particulier gedeelde wagen bestaat uit een verplaatsing van locatie A naar locatie B, een tijdsperiode waarin de gedeel-

de wagen stilstaat en een verplaatsing terug van B naar A. De ritduur of reservatieduur is hier dus langer dan de effectief gereden tijd. Bij free floating autodelen worden veel vaker 'one way' ritten afgelegd (van A naar B), waardoor de effectief gereden tijd nauwer aansluit bij de ritduur.

– Gemiddelde ritduur en -afstand:

om de gemiddelde ritduur en -afstand voor een segment van autodeelorganisaties te berekenen maakten we gebruik van gewogen gemiddelden. Dat betekent dat het relatieve aandeel van een bepaalde autodeelorganisatie (op basis van het totaal aantal ritten) in rekening wordt gebracht.

– Gemiddeld aantal gebruikers per deelwagen:

het quotiënt van het aantal actieve gebruikers van een autodeelorganisatie en het aantal deelwagens van diezelfde organisatie.

– Gemiddeld aantal ritten per gebruiker:

het quotiënt van het aantal ritten afgelegd met deelwagens van een autodeelorganisatie tussen 01/12/2022 en 01/12/2023 en het aantal actieve gebruikers van diezelfde organisatie.

– Gemiddeld aantal ritten per deelwagen:

het quotiënt van het aantal ritten afgelegd met deelwagens van een autodeelorganisatie tussen 01/12/2022 en 01/12/2023 en het aantal deelwagens van diezelfde organisatie.

BIJLAGEN

Overzicht autodeelaanbieders in België sinds start

VORM AUTODELEN	PLATFORM	REGIO	OPGESTART	GEËINDIGD
ROUNDTRIP	Cambio Wallonië	Wallonië	2002	
	Cambio Brussel	Brussel	2003	
	Cambio Vlaanderen	Vlaanderen	2004	
	Zen Car	Brussel en Vlaanderen	2011	2020
	Bolides	Vlaanderen	2012	2020 (enkel B2B)
	Wibee	België	2014	
	Partago	Vlaanderen	2015	2023
	Ubeeqo	Brussel	2016	2019
	Stapp.in	Vlaanderen	2016	
	Battmobility	Vlaanderen	2017	
	CoopStroom	Vlaanderen	2019	
	Justdrive	Vlaanderen	2019	2020
	ShareMobility	Vlaanderen en Wallonië	2020	
	Claus2you	Vlaanderen	2021	
	Flexigo	Vlaanderen	2021	
	Klimaan	Vlaanderen	2021	
Autosphère	Wallonië	2022		
FREE FLOATING	Drivenow	Brussel	2016	2019
	Zipcar	Brussel	2016	2019
	Poppy	Vlaanderen	2018	
		Brussel	2019	
	GreenMobility	Vlaanderen	2020	
		Brussel	2020	2023
Miles	Vlaanderen en Brussel	2022		
PARTICULIER KOSTENDELEND	Dégage!	Vlaanderen en Brussel	1999	
	Cozywheels	België	2003	

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Autodelen.net, Koningin Astridlaan 185 bus 201, 9000 Gent

Inhoud

Johannes Rodenbach, Jeffrey Matthijs en Sarah Decombel

Vormgeving

Trien Pauwels, trien.org

Vertaling

Architekst

Met dank aan

BattMobility, cambio Vlaanderen, Claus2you, CoopStroom, Cozywheels, Dégage, Klimaan, ShareMobility en Stapp.in.

Auteursrechten en hergebruik

Tenzij anders vermeld is alles in dit werk gelicenseerd onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal (CC BY 4.0). Dat betekent dat je deze publicatie mag kopiëren, aanpassen en verder verspreiden, zelfs voor commerciële doeleinden, zolang je de maker van het werk vermeldt. Meer info via <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.nl>.



Autodelen.net, februari 2024

Deze publicatie is opgesteld met ondersteuning van het Interreg North Sea project ShareDiMobiHub de Vlaamse Overheid en de Provincie Oost-Vlaanderen.